

Nalan Barbarosoğlu

HER SES BİR EZGİ

öyküler

CAN

Nalan Barbarosoğlu

HER SES
BİR EZGİ

TÜRK YAZARLARI

Düzeltili: Fulya Tükel
Dizgi: Serap Kılıç

ISBN 975-07-0062-7

© Nalan Barbarosoğlu / Can Yayınları Ltd. Şti. (2000)

Bu kitap, İstanbul'da Can Yayınları'nda dizildi,
Özal Basımevi'nde basıldı. (2001)
Cilt: ZE Ciltevi

Nalan Barbarosoğlu

HER SES
BİR EZGİ

ÖYKÜLER

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

web sayfamız: <http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Nalan Barbarosoğlu, 1961'de Adapazarı'nda doğdu. İlk ve orta öğrenimini devlet okullarında tamamladı. 1982'de İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sistematik Felsefe ve Mantık Bölümü'nü bitirdi. Meslek yaşamını metin yazarı ve editör olarak sürdürüyor. Thomas Kuhn'un paradigma kavramını tartışan kitabını tanıtan ilk yazısı *Yazko Felsefe*'de yayınlandı. *Yazko Somut*'ta yazdı. Öykü yazmaya 1980'li yıllarda başladı. İlk öyküsü *Argos*'ta yayınlandı. *Nar* ve *Adam Öykü* dergilerinde yayınlanan öykülerinden sonra on öykünün yer aldığı ilk kitabı çıktı. (*Ne Kadar da Güzeldir Gitmek*, Ođlak Yayınevi, 1996) *Adam Öykü* dergisi ve *Radikal* gazetesine öykü kitapları üzerine yazılar yazdı.

karanlıkta bir şimşek çakar...
bir ağaç aydınlanır kuzeyde;
yaşlı bir kadın mendil kolalıyordur
penceresinden ağaca bakarken.
güneyde bahçede asılı çamaşırlar aydınlanır
ya da bir musluk, damlayan;
doğuda uykusunda parmağını emen bir çocuğun yatağı;
batıda ise örneğin limandan kalkan bir gemi,
akordunu yapan bir gitaristin heyecanlı elleri
karanlıktaki şimşek aydınlığında belirir ve kaybolur.

nerede duruyorsak
onu görürüz...
ve öykü kendini yazar.

İçindekiler

yağmurlu pencere.....	11
anlatıcı	18
yüzleşme.....	26
karanlığın renkleri.....	33
kırmızı kıyı	42
küçük bir ara	51
masmavi bir deniz	55
koli bantı.....	66
ölüdoğa	72
kirlenme	81
bende vedanız kaldı	88

yağmurlu pencere

*İnsan, yağmur kokan bir sabaha karşı
Hatırlar bir gün bir camı açtığını*

Ahmet Muhip Dıranas

Yine bir gece... Hiç sabah olmayacakmış gibi karanlık üstelik. Ve yağmur yağıyor... Hiç durmayacakmış gibi yağıyor yağmur. Bu gece, daha önce farkına varmadığım, adını bile bilmediğim bir ezgi saklı sanki içimde... Yavaş yavaş mırıldanmak, gecenin sesleri içinde ben de bir ses olmak istiyorum artık. Yağmurun sesi gibi mi?.. Gecenin rengi gibi mi?.. Yoksa kokusu gibi mi içtiğim çayın?.. Bilmiyorum.

Pencereye yaklaşıyorum. Aşağıya, apartmanlar arasında çelik ışıltısıyla uzanan caddeye bakıyorum. Apartmanlar insanı soluksuz bırakırcasına yükseliyor gökyüzüne.

Şimşek çakıyor... Sarıya kesiyor gecenin rengi.

Gögsüme bir sıkıntı yerleşiyor. "Bu apartmanlardan ağaç dallarına tırmanan çocukluğum kovuldu" diyen sesini duyuyorum, "Şimdilerde kimbilir hangi bodrum katlarından birinde saklı duran çocukluğum" tümcesindeki özlemi. Şimdi onun nerede oturduğunu, neler yaptığını bilmiyorum. İzini yitirdim. Daha doğrusu, peşine düşmedim. Neden peşine düşmediğimi, üç aşağı beş yukarı aynı gökyüzünü, aynı özlemleri paylaştığımı düşündüğüm bir insandan neden bu kadar kolay vazgeçtiğimi çok iyi bilmiyorum. Belki de evimi sevdiğimdir...

Gök gürültüsü sessizliği dolduruyor...

İçinde yaşadığımdan başka, apartman dairelerine hiç mi hiç benzemeyen bir ev yaptım içimde. Düşündüğümde bana iyi gelen ne varsa onlarla ördüm duvarlarını; örneğin, güneybatıdan esen rüzgâr, tekir bir kedi, yeni biçilmiş otların kokusu, evimin değişmeyen konukları arasında; çakıllarla döşenmiş bir yoldan geçerek ulaşıyorum kapısına. Çakıllara basarak yürümek adeta başımı döndürüyor. Sevdiğim bu eve onu da yerleştirdim. Ayrıca, oynadığımız ellibirleri, pazar günlerinin uzun kahvaltılarını, söylediğimiz Ege türkülerini, karafakileri, soba üstüne bırakılmış portakal kabuklarını, temizlediğimiz akvaryumları, boyadığımız ayakkabıları, kafesinden kaçan bir kanaryayı, birbirimize gördüğümüz filmleri anlattığımızı, masaları saklıyorum orada. Evet, saklıyorum. Gözlerinin ışıltısını da saklıyorum. Yetmiyor... Gökkuşağı gibi renk renk bilyelerini, patlak topunu, cebi yırtık bir şortu da saklıyorum bahçeli bir evin arka odasında duran ceviz dolabın alt

çekmecelerinde. Sayfaları buruşmuş bir Zagor cildi, uçları kırık boya kalemleri, arkası yenmiş kurşunkalemler, bıçağı paslanmış kalemtırış, hece fişleri, sayfa uçları kıvrılmış sarı matematik defteri, yara bantları bu kez büfe çekmecesinde yerleştirilmiş duruyor, bir başka evde... Ve orada annesi önlüğünün yakasını kolalıyor. En çok ona bakışını seviyor annesinin. Onu da saklıyorum.

Şimşek çakıyor... Sarıya kesiyor gecenin rengi... Gök gürültüsü sessizliği dolduruyor.

Boş, ıslak caddede kaldırım kenarlarına park etmiş otomobil gölgeleri, kıpırtısız karartılar... Yağmur, caddenin gündelik tarihini yıkıyor, gecenin tüm izlerini siliyor. Yarına bir şey kalmayacak. Bu gölgeler, apartman sakinlerinin uykuları, uykularındaki düşleri, uykuyla uyanıklık arasındaki endişeleri, uykusuzluklarındaki gerginlikleri, rüzgârla çalmaya başlayan otomobil alarmları, kedilerin ve köpeklerin kuytu bir yer arayışları, ayak izleri, pati izleri, lastik izleri sabaha kalmayacak... Kimse anımsamayacak yaşanan günü ve geceyi... Her şey yine hiç yaşanmamış gibi, sanki daha dün olmamış gibi sürecek.

Şimşek çakıyor... Sarıya kesiyor gecenin rengi... Gök gürültüsü sessizliği dolduruyor... Ağır bir uykuyu sürdürüyor kent.

Trafik lambası sarıya geçmiş, yanıp sönüyor. Yanıp sönmesi karanlıkta gözümü alıyor. (Yanıp sönüyor, yanıp sönüyor, yanıp sönüyor, yanıp sönüyor, yanıp sönüyor...) Gözümü ayıramıyorum sarı ışıktan. (Belirip kayboluyor, belirip kaybolu-

yor, belirip kayboluyor, belirip kayboluyor, belirip kayboluyor...) Yağmurlu bir gecede, herkesin uyuduğu ya da uyuduğunu varsaydığımız bir vakte, otomobillerin geçmediği bir caddede sarı ışık yanıp sönüyor.

Sarı ışıkta kornaya basmaya başlayan sürücüler, seri bir biçimde vites değiştiriyor. Gündüz. Gece yağmurlarıyla yıkanmış başka bir caddede, başka bir yaz sabahı, kullandığı otomobilde, trafiğin yavaşladığı bir anda, torpido gözünden güneş gözlüğünü alıyor. Bu caddenin iki yanında seyrek de olsa ağaçlar kalmış, diye düşünüyor... Zaman zaman ön cama gölgeleri düşüyor ağaçların. Yumuşacık sabah ışığında otomobilin ön camında oynayan ağaç gölgeleri... "Fransız filmlerindeki gibi" diyor kendi kendine, benim Fransız filmlerini ne çok sevdiğim geliyor aklına. Dudak kıvrımlarının çizgilerini yumuşatan, yüzünü aydınlatan gülümsemesini görür gibiyim şimdi. Hayalini kurardık... Nice'te şarap içecektik birlikte. O gün payımıza, babasının ameliyattan çıkmasını beklerken hastane kantininin acı çaylarını içmek düşüyor. Annesinin umutsuzluktan umuda gidip gelen tedirginliği, çaresizlikle baş etmeye çalışması sarıp sarmalıyor bizi. 'Bir umut' girilen ameliyatın tüyler ürperten bekleyişi, tüm sözcükleri geçersiz, hatta saçma kılıyor.

Dört gün sonra tümüyle terk ediyoruz hastaneyi. Bir daha ne olursa olsun oraya adımımızı atmayacağız. Hoca evde Yasin okurken, annesi "O kurtuldu" diyor, "ya ben?" diye mırıldanıp duruyor, bir duayı yinelercesine... Berjerin kol yerlerinde annesinin parmakları aynı ritimle inip

kalkıyor, "ya ben?" diye mırıldanırken. Artık annesinin ona bakışını sevmiyor. Sanki sevmekten ve sevimekten uzak bir yaşamın kapısını aralıyor...

Hastaneli, cenazeli, dinsel törenli günlerden aylar sonra Fındıklı Parkı'nda oturuyoruz rüzgârlı bir akşamüstü... Gözlerinin altına kahverengi halkalar yerleşmiş, elmacık kemikleri daha belirginleşmiş, yüzü sararmış. Şakaklarını ve alnını ovuşturuyor zaman zaman. Başını eğdiğinde, gelişigüzel uzamış kumral saçları gözüne düşüyor. Gözleri Kız Kulesi'nde... İçten içe bana bakmasını, beni görmesini istiyorum. Bize, ikimize ilişkin bir parıltı arıyorum gözlerinde.

Çamlıca tepelerinde, Üsküdar sırtlarında şimşekler çakıyor. Belki de kentin uğultusuna karışan gök gürültüsü duyulmuyor Fındıklı'dan. Büfededen çay alıyorum. Çay kaşığının bardakta şekeri karıştırırken çıkardığı ses büyüyor, büyüyor, kaşık çınlamasından başka bir ses duyulmaz oluyor... Şekerler eriyor ama çayı karıştırmayı sürdürüyor. Ellerinden alamıyorum gözlerimi... Bir araya geldiğimizde ellerimi arayan eller olmadığının farkındayım gördüklerimin. Sonra, ellerim için yabancı ellerini kenetleyerek avuçlarının arasında bir sigara yakıyor... Kibriti ortadan ikiye bölüyor. Kırık kibrit çöpünü atacak yer arıyor gözleriyle; ceketinin cebine bırakıyor. Sesler geri geliyor, yerli yerine oturuyor kafamda. "Babamla birlikte annemi de yitirdim. Sanki dünya boşaldı" diyor. Avutacak hiçbir sözümün olmadığını biliyorum. Bütün sözcükler bir sandıkta kilitli sanki. İçtiğim çay, midemi buruyor. Güvercinler boyun-

larını hızla indirip kaldırarak ağacın altına bırakılmış ıslak ekmekleri gagalıyor. Yağmur atıştır-maya başlıyor... "Eve sığamıyorum" diyor gözleri-ni Kız Kulesi'nden ayırmadan, "baktığım hiçbir yere sığamıyorum aslında." "İstersen bir süre ba-na gel, kal" diyorum, ümitsizce. Yüzüme bakıyor kısa bir süre. Onu görmüyormuşum gibi bakıyor; beni artık tanıyamıyormuş gibi bakıyor. Ve bir da-ha konuşmuyor. (Belki de bir daha hiç özlem dolu tümceler kuramayacak, diye düşünüyorum...) Ses-sizce kalkıyoruz. Parkta kimse kalmamış. Çay ocağındakiler, televizyonda maç izliyor. Yağmur hızlanıyor. Anlatıcının sesi alçalıp yükselerek parka yayılıyor, Boğaz'ın kirli sularına karışıyor. Midemin bulantısı artıyor. Beni eve bırakıyor. Sessizce ayrılıyoruz. Onu son görüşüm olduğunu henüz bilmiyorum. İzini yitireceğimi, hiçbir ha-ber alamayacağımı bilmiyorum. İzini bulmak için hiçbir çaba harcamayacağımı da. Yaşamımdan çı-kıp gittiğini bilmiyorum henüz. Öğrenmem ve bu-na alışmam zaman alacak.

Birkaç gece sonra, evdeki bütün çekmeceleri açıp açıp yeniden yerleştirirken buluyorum ken-dimi. Yatağın çarşaflarını değiştiriyorum... Çamaşırları yıkıyorum... Birikmiş gazete ve dergile-ri atıyorum... Banyo lavabosunu, küveti ovuyo-rum... Birikmiş ütüler yapıyorum... Aldığım pas-tillere rağmen, midemin bulantısı günlerdir geç-mek bilmiyor. Oturup mektup yazıyorum aynı ge-ce, bir başka beton kentte oturan arkadaşşıma; ya-şadığım günlere değinen hiçbir şey anlatamıyo-rum mektupta. Daha sonra da kimseye bir şey an-latamayacağım zaten. Yağmur yağmayı sürdürü-

yor. Gök gürültülerinin sesine sığınıp uzun bir gece geçiriyorum...

O gece, diğerlerinin başlangıcı oluyor.

Beton bir kentte, beton bir mahallede, beton bir sokakta her şey büyük, sert, katı ve soğukken, ben ahşap gibi sıcak bir geçmişin yumuşak, esnek dokusuna sığınıyorum. İçime kendiliğinden yerleşen, duvarları beni ben yapan her şeyle örülen eve. Orada boy veren düşlere, artık bir düş gibi düşünülen ilişkilere...

Şimşek çakıyor yine... Sarıya kesiyor gecenin rengi... Gök gürültüsü sessizliği dolduruyor... Ağır bir uykuyu sürdürüyor kent.

Sabah oluyor... Pencerenin önünden çekiliyorum.

Nalan Barbarosoğlu

HER SES BİR EZGİ

Nalan Barbarosoğlu'nun ilk öykü kitabı olan *Ne Kadar da Güzeldir Gitmek için İnci Aral* şöyle demişti: *'Bu ilk kitabındaki öykülerinin olgunlukları, taşıdıkları duygu yükü, yapısal sağlamlıkları ve imgelerle zenginleşmiş bir dili kullanmadaki üstün başarısı ile ustalık çizgisinde duruyor ve bize doğuştan öykücü olduğunu kanıtıyor.'* *Nalan Barbarosoğlu* ikinci kitabı *Her Ses Bir Ezgi*'de de *İnci Aral*'in övgülerini hak ettiğini kanıtıyor. Beton kentlerde yaşanan yalnızlıklar, içlerindeki sesleri dinleyen insanlar, çoğu öykünün ortak ögesi olan içsel konuşmalar, kendilerini arayan, kendileriyle yüzleşen, yalnızlıklarında boğulan mutsuz insanlar, *Nalan Barbarosoğlu*'nun öykülerinin belirleyici özellikleri; kırık ilişkiler, kopuk yaşamlar, özellikle bireyin kendisiyle ve başkalarıyla hesaplaşması, öykülerde incelikli ayrıntılarla, duyarlı gözlemlerle, titizlikle işlenmiş. Gece, yağmur, karanlık ve 'sesler' bu öykülerde hep var. Öykü kahramanları, kimi zaman eylemlere karışan bir öğrencinin ablası, kimi zaman babasının ölümüyle sarsılmış bir erkeğin sevgilisi, kimi zaman doğum yapan bir kadın. Hepsi de kendilerine biçilen yaşama başkaldıran insanlar. Yazar, ustaca kullandığı diliyle, akıcı, duyarlı yaklaşımıyla, günümüz insanını, birçoğumuzun paylaştığı ruh hallerini hem somut hem soyut bir çerçevede, iç burkan yanılgılarla sunuyor okuruna. Ancak bu öykülerde yine de bir umut, bir direniş yok değil. Okur, her şeye karşın bir çözüm ışığı, iyimser bir beklenti yakalayabiliyor. *Nalan Barbarosoğlu*, özgün anlatımıyla genç öykücüler arasında öne çıkmayı hak ediyor.

Kapakdaki fotoğraf: *Camille Claudel*'in bir heykeli

ISBN 975-07-0062-7

9 789750 700620

<http://www.canyayinlari.com>